

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 - 2570:
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์*

**Public Participation in Local Development Plan: A case study of Huai Pong
Subdistrict Administrative Organization, Nong Phai District, Phetchabun Province.**

วงศ์กร บวรศักดิ์สุนทร**

Vongsakorn Borvonsaksunthorn

vongsakornbv@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติหรือภูมิหลังของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และ 2) ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ด้านอิสรภาพ ด้านความเสมอภาค และด้านความสามารถ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 98 ตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ปัจจัยภูมิหลังของประชาชน และปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยด้านภูมิหลังของประชาชนมีเพียงปัจจัยย่อยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในขณะที่ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมีเพียงปัจจัยย่อยด้านความสามารถของประชาชนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น; องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง

Keywords: Public Participation; Preparation of local development plan; Huai Pong Subdistrict Administrative Organization

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 - 2570: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีผลบังคับใช้เป็นต้นมา ก็ส่งผลทำให้ประเทศไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อันสะท้อนให้เห็นถึงการกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการตนเอง ทั้งในด้านกิจการทั่วไป การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเงินและการคลัง เป็นต้น ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (2560) ก็ยังมุ่งส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่การปกครองส่วนท้องถิ่นและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น ซึ่งส่งผลทำให้ปัจจุบันบทบาทหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้มีเพียงการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น หากแต่บทบาทหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ขยายขอบเขตไปถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนด้วยเช่นกัน ทั้งในมิติการจัดการศึกษา เศรษฐกิจ และสาธารณสุข และที่สำคัญยังเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นด้วย

บทบาทหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขยายตัวมากขึ้น ส่งผลทำให้ “การวางแผน” จึงเข้ามาเป็นเครื่องมือหรือกลไกที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของตนเองให้บรรลุเป้าหมาย ผ่านการใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยความสำคัญของกลไกด้านการวางแผน เราจะเห็นได้จาก พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2550) มาตรา 16 (1) ที่ได้กำหนดให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลำดับแรก

อย่างไรก็ตาม จะสังเกตได้ว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เป็นมีเป้าหมายเพียงเพื่อการกระจายบทบาทหน้าที่และอำนาจในบางส่วนสำหรับการบริหารจัดการท้องถิ่นเท่านั้น หากแต่การกระจายอำนาจนั้นยังมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย โดยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกิจกรรมด้านหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ การวางแผนหรือจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นเป็นการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในแง่ของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง ร่วมแก้ไข ร่วมตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบ ซึ่งตั้งอยู่บนฐานคิดที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นคือผู้ที่อยู่ใกล้ชีวิตปัญหา ย่อมทราบดีว่าปัญหาคืออะไร และความต้องการของตนเองคืออะไร โดยร่วมบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองในการรวบรวม วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางในการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง

จากข้อมูลความสำคัญของแผนพัฒนาท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนดังกล่าว จึงนำมาสู่การศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 - 2570 ผ่านกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง

ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามภารกิจและอำนาจหน้าที่มาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการประชุมประชาคมท้องถิ่นในระดับหมู่บ้านและในระดับตำบล เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหา สาเหตุของปัญหา ความต้องการ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขและดำเนินการ แล้วจึงได้ทำการรวบรวมปัญหาความต้องการดังกล่าวไปดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
2. ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ความอิสระ ความเสมอภาค และความสามารถ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง จำนวน 4,872 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 98 คน โดยคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มร้อยละ 5 (เจลิมพล ศรีหงษ์, 2564, หน้า 64) และการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 7 หมู่บ้าน โดยใช้สูตร ดังนี้ (เจลิมพล ศรีหงษ์, 2564, หน้า 27-28)

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วม

ของประชาชน ได้แก่ การมีอิสรภาพ การมีความเสมอภาค และการมีความสามารถ ให้เลือกตอบในลักษณะ ประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมคิดค้นหาปัญหา ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมปฏิบัติ และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ให้เลือกตอบแบบประเมินค่า (Rating scale) 6 ระดับ

เกณฑ์ในการแปลผลระดับค่าเฉลี่ยในการตอบคำถามตอนที่ 2 ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่มีช่วงคะแนนแต่ละช่วงคะแนนห่างเท่ากัน (บุญชม ศรีสะอาด อ่างใน สุริมา เทพวงศ์, 2562) ดังนี้

4.05 – 5.00	หมายถึง	การมีปัจจัยปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	การมีปัจจัยปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	การมีปัจจัยปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	การมีปัจจัยปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	การมีปัจจัยปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

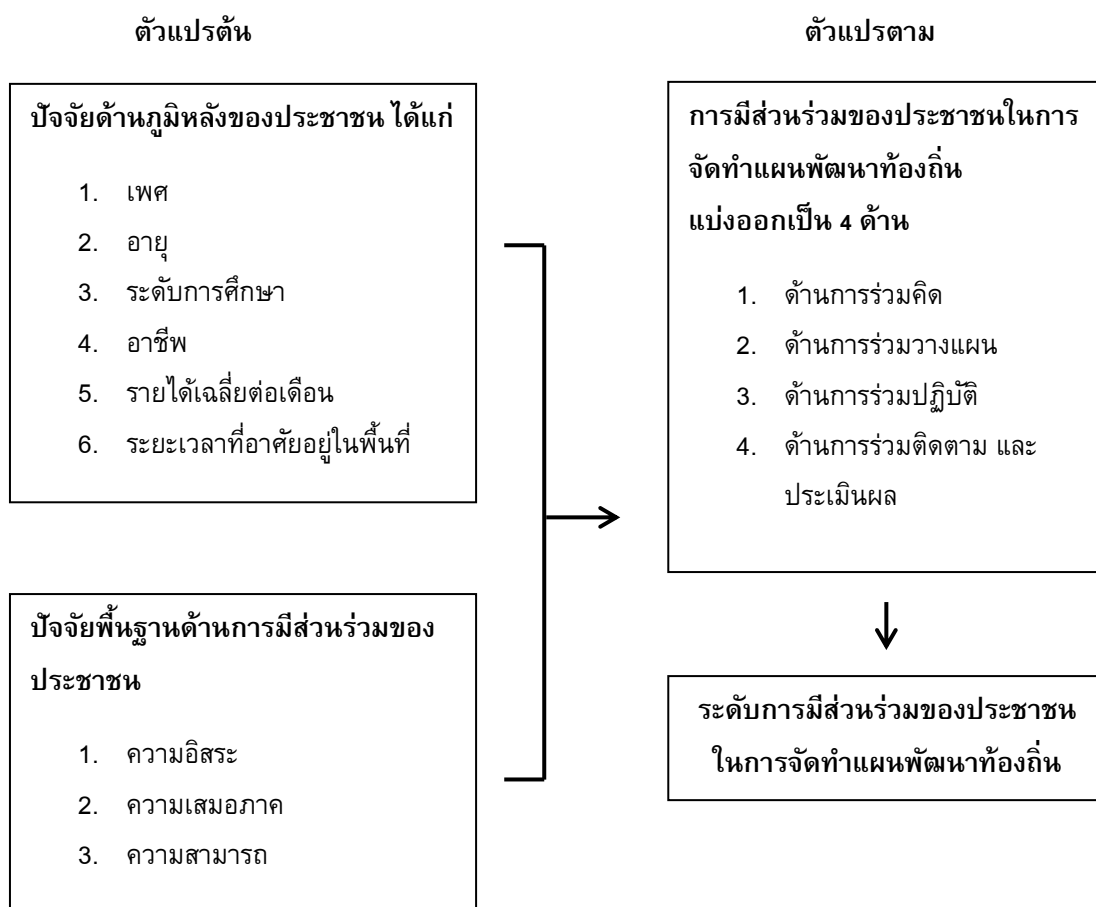
เกณฑ์ในการแปลผลระดับค่าเฉลี่ยในการตอบคำถามตอนที่ 3 ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์ 6 ระดับ ซึ่งตัดแปลงจาก วิเชียร เกตุสิงห์ (อ่างใน วิชชากร ตรีภตรอง, 2563) ดังนี้

5.21 – 6.00	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด
4.41 – 5.20	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมาก
3.61 – 4.40	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นปานกลาง
2.81 – 3.60	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นน้อย
2.00 – 2.80	หมายถึง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นน้อยที่สุด
1.00 – 1.99	หมายถึง	ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ประมวลข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ สถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง

ผลการศึกษา ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.68) สำหรับรายด้าน ด้านความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.77) เมื่อแปลค่าทำให้ ปัจจัยด้านความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านอิสรภาพ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.81) อยู่ในระดับมาก และด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 0.91) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ภาพรวมปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านอิสรภาพ	3.73	0.81	มาก	2
2. ด้านความเสมอภาค	3.89	0.77	มาก	1
3. ด้านความสามารถ	2.90	0.91	ปานกลาง	3
รวม	3.51	0.68	มาก	

2. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 - 2570

ผลการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 0.95) สำหรับรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการร่วมคิด ด้านร่วมวางแผน ด้านการร่วมปฏิบัติ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิดเป็นอันดับที่ 1 อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 1.13) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.03) และลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมวางแผน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = 1.18) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570)

การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการร่วมคิด	3.48	1.13	น้อย	1
2. ด้านร่วมวางแผน	2.48	1.18	น้อยที่สุด	4
3. ด้านการร่วมปฏิบัติ	3.06	1.03	น้อย	2
4. ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล	3.02	1.06	น้อย	3
รวม	3.01	0.95	น้อย	

สำหรับด้านการร่วมคิด ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมการประชุมประชาคมท้องถิ่น ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น และมีส่วนร่วมในการเสนอชื่อผู้แทนประชาคมท้องถิ่นและโหวตเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเป็นกรรมการของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 3.69 เท่ากัน โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะประเด็นปัญหา ความเดือดร้อน และความต้องการของชุมชนต่อเวทีประชาคมท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน น้อยที่สุด อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ที่ 3.28 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการร่วมคิด

ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการร่วมคิด			
1. การมีส่วนร่วมจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ที่ทางองค์กรบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น เพื่อการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.69	1.47	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในชุมชนของตนเอง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา ปัญหา ความต้องการ และตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.48	1.37	น้อย
3. การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะประเด็นปัญหา ความเดือดร้อน และความต้องการ ของชุมชนต่อเวทีประชาคมท้องถิ่น เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.28	1.30	น้อย
4. การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน และโครงการ/กิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน	3.28	1.32	น้อย
5. การมีส่วนร่วมเสนอชื่อผู้แทนประชาคมท้องถิ่นและโหวตเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเป็นกรรมการของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.69	1.36	ปานกลาง
รวม	3.48	1.13	น้อย

สำหรับด้านการร่วมวางแผน ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้น เพื่อประกอบการวิเคราะห์ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดแนวทาง และยกร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 1.35) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์หรือแนวทางในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 1.26) โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นตัวแทนประชาคมท้องถิ่นในคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.39$, S.D. = 1.44) รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการร่วมวางแผน

ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการร่วมวางแผน			
1. การมีส่วนร่วมจัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา กำหนดแนวทางเพื่อยกร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.63	1.35	น้อยที่สุด
2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์/แนวทางในการดำเนินงานเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.50	1.26	น้อยที่สุด
3. การมีส่วนร่วมเป็นตัวแทนประชาคมท้องถิ่นในคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.39	1.44	น้อยที่สุด
4. การมีส่วนร่วมกำหนดแผนงาน/โครงการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และผลที่คาดว่าจะได้รับ	2.44	1.30	น้อยที่สุด
5. การมีส่วนร่วมพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่เสนอโดยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น	2.45	1.30	น้อยที่สุด
รวม	2.48	1.18	น้อยที่สุด

สำหรับด้านการร่วมปฏิบัติ ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลกิจการสาธารณะหรือสาธารณประโยชน์ของชุมชนมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.34) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือทั้งการลงแรงหรือทุนทรัพย์ ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 1.19) โดยการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ดำเนินการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.40$, S.D. = 1.30) ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด รายละเอียดตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการร่วมปฏิบัติ

ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการร่วมปฏิบัติ			
1. การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติงานในโครงการ/กิจกรรมที่ อบต. จัดขึ้น	2.95	1.34	น้อย
2. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ดำเนินการ ประสานงาน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.40	1.30	น้อยที่สุด
3. การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือทั้งการลงแรงหรือทุนทรัพย์ เพื่อให้แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่น บรรลุวัตถุประสงค์	3.17	1.19	น้อย
4. การมีส่วนร่วมในการดูแลกิจการสาธารณะหรือสาธารณะประโยชน์ของชุมชน	3.80	1.34	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผน	2.97	1.34	น้อย
รวม	3.06	1.03	น้อย

สำหรับด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอชื่อและลงชื่อเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเข้าไปเป็นกรรมการในคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.53) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับคนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.31) โดยการมีส่วนร่วมในการประเมินความคุ้มค่าของแผนพัฒนาท้องถิ่นจากงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.32$, S.D. = 1.38) รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการร่วมปฏิบัติ

ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล			
1. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลของแผนพัฒนาท้องถิ่น ตั้งแต่การประเมินปัญหา อุปสรรคระหว่าง การดำเนินงาน และผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน	2.52	1.39	น้อยที่สุด
2. การมีส่วนร่วมในการประเมินความคุ้มค่าของแผนพัฒนาท้องถิ่นจากงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน	2.32	1.38	น้อยที่สุด
3. การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกับคนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในท้องถิ่น เพื่อปรับปรุง กิจกรรมหรือโครงการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป	3.64	1.31	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมเสนอชื่อและลงชื่อเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่น เพื่อเข้าไปเป็นกรรมการในคณะกรรมการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่น	3.67	1.53	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมเสนอแนะความความเห็นและข้อปรับปรุงที่ได้ จากการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสำหรับการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต	2.95	1.25	น้อย
รวม	3.02	1.06	น้อย

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.018) โดยปัจจัยภูมิหลังของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีเพียงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น (Sig. = 0.009) มีค่าความสัมพันธ์ (B) อยู่ที่ 0.260 อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กล่าวคือ เมื่อรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ประชาชน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมเพิ่มขึ้น 0.260 หน่วย รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยภูมิหลังของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	SE	(Beta) β		
ค่าคงที่ (Constant)	1.763	0.611		2.887	0.005
เพศ	0.214	0.207	0.105	1.037	0.303
อายุ	0.138	0.081	0.203	1.708	0.091
ระดับการศึกษา	0.061	0.081	0.096	0.754	0.453
อาชีพ	-.023	0.047	-0.050	-0.490	0.625
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.260	0.097	0.311	2.676	0.009*
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	-.033	0.079	-0.045	-0.423	0.673
R = 0.389 R² = 0.151 R² Adj = 0.095 F = 2.702 Sig. = 0.018*					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ด้านอิสรภาพ ด้านความเสมอภาค และด้านความสามารถ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.009) โดยปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีเพียงด้านความสามารถของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น (Sig. = 0.000) มีค่าความสัมพันธ์ (B) อยู่ที่ 0.409 อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กล่าวคือ เมื่อความสามารถของประชาชนในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลห้วยโป่งเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมเพิ่มขึ้น 0.409 หน่วย รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตาราง 8 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยภูมิพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	SE	(Beta) β		
ค่าคงที่ (Constant)	0.801	0.449		1.783	0.078
ความอิสระ	0.178	0.170	0.153	1.050	0.296
ความเสมอภาค	0.093	0.181	0.075	0.516	0.607
ความสามารถ	0.409	0.101	0.391	4.029	0.000*

R = 0.521 R² = 0.271 R² Adj = 0.248 F = 11.651 Sig. = 0.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ด้านอิสรภาพ ด้านความเสมอภาค และด้านความสามารถ

ผลการศึกษา ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้าน ปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความเสมอภาค เมื่อแปลค่าทำให้ ปัจจัยด้านความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านอิสรภาพ และด้านความสามารถ ตามลำดับ สังเกตได้ว่า ถึงแม้ปัจจัยย่อยบางด้าน อาทิ ด้านอิสรภาพและด้านความสามารถจะมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าด้านความเสมอภาค แต่ก็ไม่ได้บ่งชี้ว่า ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวไม่มีปัจจัยด้านใดด้านหนึ่ง กล่าวคือ ประชาชนทุกคน มีปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมครบทุกด้าน สอดคล้องกับความเห็นของถวิลวดี บุรีกุล (อ้างใน ชมัยพร ชมกุล, 2552) ที่กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ต้องมีเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ต้องมีอิสรภาพ หมายถึง ประชาชนมีอิสรภาพที่จะเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ปราศจากการบังคับขู่เข็ญ 2) ต้องมีความเสมอภาค ประชาชนที่เข้าร่วมในกิจกรรมใดก็ตามต้องมีสิทธิเท่าเทียมกันกับผู้เข้าร่วมผู้อื่น และ 3) ต้องมีความสามารถ ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผลการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับวิจัยของ วิชชากร ตริกตรอง (2563) ที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย อีกทั้งผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมในการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการเสนอชื่อผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเป็นกรรมการของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชชากร ตริกตรอง (2563) เช่นเดียวกัน ที่ระบุว่า เมื่อพิจารณารายชั้นตอนโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ชั้นตอนการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทย (2561) กำหนดว่า คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหาความต้องการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงส่งผลทำให้ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่งพึงต้องมีการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยเริ่มต้นจากการร่วมกันเสนอแนะและค้นหาปัญหาที่ชุมชนของตนเองกำลังประสบพบเจอและต้องการแก้ไขในระยะ 5 ปี สอดคล้องกับความเห็นของ พิมพ์พร เริงทัย (2563) ที่ระบุว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นเป็นผลมาจากประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเริ่มตั้งแต่การร่วมค้นหาปัญหา ร่วมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ร่วมสรุปแนวทางต่าง ๆ ที่เหมาะสม

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผลการศึกษาและทดสอบสมมติฐานการวิจัย ปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยปัจจัยภูมิหลังที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีเพียงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น สอดคล้องกับความเห็นของไตรรัตน์ กอใหญ่, จักรวาล สุขไมตรี, และกวีดิวรรณ กัลยาณมิตร (2563, หน้า 263-267) ที่อธิบายว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามความเห็นของนักวิชาการหลายท่าน มีหลากหลายปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ปัจจัยทางด้านสังคม และเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ การศึกษา รายได้ สถานภาพทางสังคม การแบ่งแยกทางสังคม เชื้อชาติ ศาสนา ชุมชน ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม สิ่งแวดล้อมรอบตัวในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ และความเห็นของ Cohen and Uphoff (อ้างใน วิชชากร ตริกตรอง, 2563) ที่กล่าวว่า สิ่งที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น คุณสมบัติหรือภูมิหลังของแต่ละบุคคลอาจจะเป็นตัวแปรสำคัญต่อการให้ความร่วมมือร่วมใจ หรือการเข้ามามีส่วนร่วมในงานพัฒนา ไม่ว่าจะเป็น อายุและเพศ สถานภาพของครอบครัว ระดับการศึกษา ชนชั้นทางสังคม อาชีพ เป็นต้น อย่างไรก็ตามปัจจัยเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกันออกไป ตามแต่ทัศนคติของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับผลการศึกษา ปัจจัยภูมิหลังที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีเพียงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

เท่านั้น โดยปัจจัยด้านอื่น ทั้งเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

สำหรับผลการศึกษาและการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ความอิสระ ความเสมอภาค และความสามารถ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีเพียงด้านความสามารถของประชาชนเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครวินทร์ ศาสนพิทักษ์ (2563, หน้า 47-54) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องและเหมาะสม และการเป็นพลเมืองที่ดี ทั้ง 3 ปัจจัยมีผลต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ผลการศึกษาของอัครวินทร์ ศาสนพิทักษ์ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษา ประชาชนทุกคนสามารถเสนอความเห็นของตนเองได้อย่างเสมอภาค ความคิดเห็นของประชาชนทุกคนได้รับการพิจารณาอย่างเท่าเทียมกัน ประชาชนแต่ละคนมีสิทธิที่จะนำเสนอข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ พิจารณา ตลอดจนสามารถวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการที่ประชาชนยึดหลักการแห่งประชาธิปไตยเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองที่ดี อีกทั้ง ประชาชนส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม สภาพปัญหาของชุมชน สามารถนำเสนอข้อมูลใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทสังคมและปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปได้ และมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ เป้าหมายและตัวชี้วัด ตลอดจนการติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการนำปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาใช้ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ยังเป็นเรื่องใหม่ ซึ่งอาจส่งผลต่อการสร้างคำถามในแบบสอบถามให้มีเหมาะสมและน่าเชื่อถือ ตลอดจนไม่ก่อให้เกิดความสับสนกับผู้ตอบแบบสอบถาม การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรดำเนินการนำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือ Index of item objective congruence (IOC) ผ่านผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนตามลักษณะที่กำหนดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อื่นที่ไม่ใช่พื้นที่ในการวิจัยของตนเอง เพื่อนำมาหาค่าความเที่ยงตรงหรือความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งนี้จะทำให้แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2561). *ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2564). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.

- ชมัยพร ชมกุล. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไตรรัตน์ กอใหญ่, จักรวาล สุขไมตรี, และกิริติวรรณ กัลยาณมิตร. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 6(4),
263-267.
- พิมพ์พร เริงทัย. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาล
ตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท*. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต (การปกครอง), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, เมษายน 6). *ราชกิจจานุเบกษา*, 134(40ก),
20.
- วิษชากร ตรีภตรง. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสูง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี*. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐ
ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธิมา เทพวงศ์. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ*. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตร
รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัศวินทร์ ศาสนพิทักษ์. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุง
เก่า*, 7(2), 47-54.